

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/709
Toplantı Tarihi/Sayısı : 7.5.2024/46
Karar Numarası : 2024/427
Başvuran : E. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Hakkında haksız infaz rejimi uygulanarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, daha önce 1/2/2023 tarihli ve 14586 sayılı başvuru dilekçesi ile Kurumumuza başvuruda bulunduğunu, Kurumumuz tarafından kendisine 22/3/2023 tarihli yazının gönderildiğini, yazıdan anladığı kadarıyla daha önce 10/5/2022 tarihli ve 8045 sayılı başvuru dilekçesi hakkında 9/8/2022 tarihli ve 2022/502 sayılı Kurul kararı bulunduğundan başvurusunun incelenemeyeceğinin belirtildiğini, söz konusu değerlendirmenin hatalı olduğunu ve eksik inceleme yapıldığını, Kurulun aldığı kararın zorunlu sevk kararının yürütülmesinin durdurulması hakkında olduğunu, ancak söz konusu 1/2/2023 tarihli başvurusunun Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10'uncu ve 14'üncü maddesi bağlamında eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı açısından incelenmesi gerektiğini, başvuru konusunun Adalet Bakanlığı tarafından onaylanmamış bir ceza infaz rejiminin uygulanması olduğunu, konunun nakil talebinden ayrı yeni bir başvuru olarak ayrımcılık yasağı bağlamında incelenmesi gerektiğini iddia etmekte; hakkında uygulanan ağırlaştırılmış müebbet infaz rejimi ve yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumunda kalma zorunluluğunun kaldırılmasını talep etmektedir.

3. Başvuran 1/2/2023 tarihli başvurusunda özetle; Yargıtay'da derdest olan bir davasının bulunduğunu ve kesin kararın verilmediğini, ancak 29/12/2004 tarihli ve 25685 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 4'üncü ve 9'uncu maddelerine aykırı olacak şekilde cezasının infazına başlandığını, Sincan 1 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunmakta iken ailesinin ve avukatının ikamet ettikleri Ankara şehrinden uzak bir şehirdeki ceza infaz kurumuna nakledilmesinden ötürü ciddi mağduriyet yaşadığını, tutuklu olarak yargılanmasına rağmen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası şartlarına göre tutulduğunu, bahsi geçen konulara ilişkin 9/1/2023 tarihinde Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne (CTE) başvuruda bulunduğunu ancak on beş günlük cevap süresi içerisinde dilekçesine herhangi bir cevap alamadığını, dilekçesine CTE tarafından cevap verilmeyip kendisine hüküm özeti ve nakil kararının tebliğ edilmesinin hukuki olmadığını, daha önce Kamu Denetçiliği Kurumuna (KDK) mağduriyetlerine ilişkin yapmış olduğu başvurunun incelenmesi sürecinde CTE'nin KDK'ya ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası aldığından durumuna uygun yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumuna nakledildiği şeklinde cevap verdiğini, CTE'nin söz

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

konusu cevabıyla aile hayatına saygı, işkence ve kötü muamele yasağı gibi hakları ihlal ettiğini, bulunduğu yüksek güvenliklı ceza infaz kurumunda tabi olduğu infaz koşullarının oldukça zorlu ve mağdur edici nitelikte olduğunu, kendisiyle aynı dosyadan aynı cezayı almış kişilerin yüksek güvenliklı olmayan ceza infaz kurumlarında cezalarını infaz ettiğini, bu durumun da Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10'uncu ve 14'üncü maddeleri bağlamında eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde olduğunu iddia etmekte ve ağırlaştırılmış müebbet şartlarının kaldırılarak Ankara ilinde bulunan bir ceza infaz kurumuna naklini, yaşadığı ihlaller neticesinde muhatap kurum aleyhine 35.000 TL manevi tazminata hükmedilmesini, maddi tazminata ilişkin hususların sonraya bırakılmasını, Kurumumuz tarafından tespit edilebilecek diğer ihlallerinde re'sen incelenmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır."

5. Mezkûr Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; (...) i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek (...)"

6. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara

ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru, başvuranın, aynı dosya kapsamında kendisiyle aynı cezayı alan kişilerin cezalarının yüksek güvenlikli olmayan bir ceza infaz kurumunda infaz edilmesine karşın kendisinin farklı bir infaz rejimine tabi tutulmasının ayrımcılık yasağının ihlalini teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

13. Başvuru dilekçesi ve eklerinin içeriğinden, başvuranın daha önce Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu tarafından karara bağlanan başvurusunun zorunlu naklin yürütülmesinin durdurulmasına ilişkin olduğunu iddia ettiği; işbu başvurudaki iddia ve talebinin konusunun ayrımcılık yasağı bağlamında incelenmesi olduğu anlaşılmıştır.

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce başvurunun Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı yönlerinden inceleneceği düzenlenmesine yer verilmiştir. Öte yandan, 6701 sayılı Kanun'da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

15. Yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat ile birlikte incelendiğinde, başvurunun, başvuranın Kurumumuzca daha önce sonuçlandırılan başvuru konusunun ayrımcılık yasağı bağlamında incelenmesi talebine yönelik olduğu, söz konusu iddia ve taleplerin 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden birine dayandırılmaması ve yapılan inceleme ve araştırmada da Kanun'da belirtilen herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi sebebiyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/5/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye